

Andrej is, Olga is akkor tudnak valóban hiteles szereplőkké válni, amikor a gyerekkorukat idézik vissza, mely a bekövetkezett polgárháború tapasztalatai alapján óhatatlanul átértelmeződött, s kiderül, hogy a régi világ nem volt más, mint „hamis tágasság”. A regény színvonalát a száműzetéssel rimelő párhuzamos történeteken túl a városleírások teremtik meg. Régi Trieszt és Pula, valamint a jelenkori Bécs részletes topográfiája. Ám a „helyszín” csak akkor lehet a „legerősebb”, ha magában rejti mindazt, amiről az író kiérlelt, mély és megszenvedett tapasztalatokkal rendelkezik. Ha ez még csak részleges, a helyszín jobbára csak kulissza.

Mindenképp fontos könyvnek tartom Dragan Velikić regényét némely gyengéi ellenére is. A tisztánlátásukat megőrzött jugoszláviai olvasók önmegerősítést nyernek belőle. A magyarországi olvasó előtt pedig, részben legalábbis, megnyílhatna egy olyan pokol kapuja, melynek „látványától”, tapasztalataitól, a tőzsomszedság ellenére is, igen távol van. Remélhetőleg nem csak ez idő tájt.

